

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΕ ΤΙΤΛΟ

«Ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας: διατάξεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων, Πρόγραμμα “Κυψέλη” για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε βρεφικούς, παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, διατάξεις για την προώθηση της αναδοχής και της υιοθεσίας, Προσωπικός Βοηθός για τα Άτομα με Αναπηρία και άλλες διατάξεις»

ΜΕΡΟΣ Α΄ – Διατάξεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων – Άρθρο 01 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται ως:

α) «Κακοποίηση ανηλίκου»: όλες οι μορφές σωματικής ή συναισθηματικής κακής μεταχείρισης, σεξουαλικής κακοποίησης, παραμέλησης, αμελούς θεραπευτικής αντιμετώπισης ή εκμετάλλευσης για εμπορικούς ή άλλους σκοπούς, οι οποίες καταλήγουν σε πραγματική ή δυνητική βλάβη της υγείας, της ζωής, της ανάπτυξης ή της αξιοπρέπειας του ανηλίκου, στο πλαίσιο μιας σχέσης ευθύνης, εμπιστοσύνης ή εξουσίας.

β) «Φορείς Παιδικής Προστασίας»: οι φορείς κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, οι οποίοι παρέχουν οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σχετικά με την προστασία του παιδιού, συμπεριλαμβανομένου του παιδιού με αναπηρία, κατά την έννοια του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α΄ 16), του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α΄ 213) και των άρθρων 1 και 2 του ν. 4756/2020 (Α΄ 235). Ειδικότερα, στους φορείς παιδικής προστασίας συμπεριλαμβάνονται οι φορείς που έχουν την ευθύνη λειτουργίας των Παραρτημάτων Προστασίας Παιδιού των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας των Περιφερειών, των Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας με φορείς λειτουργίας ενδεικτικά φιλανθρωπικά σωματεία, ιδρύματα, εκκλησιαστικούς φορείς, των Μονάδων Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, ενδεικτικά παιδικοί, βρεφικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί, σταθμοί ολοκληρωμένης φροντίδας, και Μονάδες Απασχόλησης βρεφών και νηπίων, των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Ατόμων με Αναπηρία και των παιδικών κατασκηνώσεων.

γ) «Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων»: φυσικό πρόσωπο που ορίζεται σε κάθε μονάδα Φορέα Παιδικής Προστασίας, το οποίο αναλαμβάνει τη συγκέντρωση και καταγραφή των αναφορών περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων, τη διαβίβασή τους στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή, καθώς και τη χωρίς καθυστέρηση παράλληλη ενημέρωση της Διοίκησης του Φορέα.

δ) «Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών»: ο συντονιστικός μηχανισμός, στον οποίο γίνεται καταγραφή, με τη μορφή ανωνυμοποιημένων δεδομένων, όλων των γνωστοποιήσεων περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων που υποβάλλονται από τους Φορείς Παιδικής Προστασίας.

Άρθρο 02 Υποχρέωση αναφοράς περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων

Οι Φορείς Παιδικής Προστασίας υποχρεούνται να μεριμνούν για την έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης των ανηλίκων που τελούν υπό την προστασία τους, τα οποία είτε καταγγέλλονται είτε υποπίπτουν στην αντίληψη των απασχολούμενων σε αυτούς.

Ειδικότερα, οι Φορείς Παιδικής Προστασίας δια του Υπεύθυνου Προστασίας Ανηλίκων υποχρεούνται να γνωστοποιούν αμελλητί στις αρμόδιες αρχές:α) κάθε προφορική ή έγγραφη, επώνυμη ή ανώνυμη, αναφορά περιστατικού κακοποίησης, η οποία προέρχεται ενδεικτικά από τους ωφελούμενους των Μονάδων που τελούν υπό την ευθύνη λειτουργίας των Φορέων Παιδικής Προστασίας, από μέλη του προσωπικού τους, ανεξαρτήτως της σχέσης εργασίας τους, από εθελοντές, από μέλη της οικογένειας των ωφελούμενων, καθώς και από οποιονδήποτε τρίτο, ή

β) κάθε περιστατικό κακοποίησης ανηλίκου που περιέρχεται με άλλο τρόπο στην αντίληψή τους.

Η γνωστοποίηση της παρ. 2 καταλαμβάνει κάθε περιστατικό κακοποίησης, οπουδήποτε και αν λαμβάνει χώρα, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνουν χώρα κατά την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας από τους Φορείς Παιδικής Προστασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 6 και στην παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 3500/2006 (Α' 232).

Άρθρο 03 Ειδική προϋπόθεση για την απασχόληση προσωπικού σε Φορείς Παιδικής Προστασίας

1. Απαγορεύεται η απασχόληση σε Φορείς Παιδικής Προστασίας, δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, προσωπικού που έχει καταδικασθεί, με οριστική δικαστική απόφαση, για τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και για εγκλήματα κατά της οικογένειας, του ν. 3500/2006 (Α' 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, για εμπορία ανθρώπων σύμφωνα με το άρθρο 323Α του Ποινικού Κώδικα και τον ν. 4251/2014 (Α' 80) ή για εμπορία ναρκωτικών σύμφωνα με τον ν. 4139/2013 (Α' 74), με την επιφύλαξη αυστηρότερων προϋποθέσεων που ήδη ισχύουν στην κείμενη νομοθεσία.

2. Η απαγόρευση της παρ. 1 καταλαμβάνει και

α) συμβάσεις έργου, παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, καθώς και συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας δανειζόμενου προσωπικού ή προσωπικού που συμβάλλεται με εργολάβο, ή

β) πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες εθελοντικά.

3. Προϋπόθεση για την πρόσληψη προσωπικού ή την έναρξη απασχόλησης με σχέση εργασίας ή σύμβαση έργου ή παροχής υπηρεσιών σε Φορείς Παιδικής Προστασίας είναι η προσκόμιση αντιγράφου ποινικού μητρώου δικαστικής ή γενικής χρήσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 572 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96), από το οποίο να προκύπτει ότι ο προσλαμβανόμενος δεν έχει καταδικαστεί οριστικά για τα αδικήματα της παρ. 1. Το αντίγραφο ποινικού μητρώου προσκομίζεται από τον προσλαμβανόμενο στους Φορείς Παιδικής Προστασίας ιδιωτικού δικαίου και αναζητείται αυτεπάγγελτα από τους Φορείς Παιδικής Προστασίας δημοσίου δικαίου.

Το αντίγραφο ποινικού μητρώου τηρείται με επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

α) το δικαίωμα του προσληφθέντος να ζητήσει τη διαγραφή των δεδομένων όταν δεν είναι πλέον απαραίτητα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία,

β) την περιορισμένη χρονική διάρκεια διατήρησης των δεδομένων, η οποία προσδιορίζεται για τους ήδη εργαζομένους στα πέντε (5) έτη από τη λήξη της εργασιακής σχέσης, ενώ για τους υποψήφιους προς εργασία στους έξι (6) μήνες από την ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης, και

γ) την περιορισμένη πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα σε πρόσωπα που υποχρεούνται στην τήρηση του απορρήτου.

4. Η υποχρέωση της παρ. 3 ισχύει και για το προσωπικό που απασχολείται με καθημερινή φυσική παρουσία στους Φορείς Παιδικής Προστασίας κατά τη δημοσίευση του παρόντος. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και σε συμβάσεις έργου, συμβάσεις παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας δανειζόμενου προσωπικού ή προσωπικού που συμβάλλεται με εργολάβο, καθώς και σε πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες εθελοντικά. Στην περίπτωση αυτή, η προσκόμιση αντιγράφου ποινικού μητρώου στους Φορείς Παιδικής Προστασίας ιδιωτικού δικαίου ή η αυτεπάγγελτη αναζήτησή του από τους Φορείς Παιδικής Προστασίας δημοσίου δικαίου γίνεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

5. Αν η προθεσμία της παρ. 4 παρέλθει άπρακτη, το πρόσωπο για το οποίο δεν έχει ληφθεί το αντίγραφο ποινικού μητρώου της παρ. 3, δεν επιτρέπεται να παρέχει υπηρεσίες ή να εκτελεί έργο με φυσική παρουσία εντός της μονάδας του Φορέα Παιδικής Προστασίας. Στην περίπτωση αυτή, ο Φορέας Παιδικής Προστασίας ενημερώνει άμεσα την αδειοδοτούσα αρχή. Από την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 4 μέχρι τη λήψη του αντιγράφου ποινικού μητρώου της παρ. 3, ο Φορέας Παιδικής Προστασίας υποχρεούται να μην κάνει δεκτή την παροχή της εργασίας του εργαζομένου ή την εκτέλεση του έργου που του είχε ανατεθεί, ή την παροχή της υπηρεσίας του εθελοντή και απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής αποδοχών ή αμοιβής.

6. Αν από τον έλεγχο του αντιγράφου ποινικού μητρώου που γίνεται κατά τις παρ. 3 και 4 προκύπτει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1, παύει υποχρεωτικά η παροχή εργασίας εντός της μονάδας του Φορέα Παιδικής Προστασίας ή η εκτέλεση του έργου ή η παροχή της υπηρεσίας που ανατέθηκε στα πρόσωπα των παρ. 1 και 2. Στην περίπτωση αυτή, ο Φορέας Παιδικής Προστασίας ενημερώνει άμεσα την αδειοδοτούσα αρχή. Αν η υπηρεσία, η παροχή της οποίας παύει υποχρεωτικά, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των προσώπων αυτών εντός της μονάδας του Φορέα Παιδικής Προστασίας και η σχέση εργασίας τους με τον Φορέα Παιδικής Προστασίας διέπεται από τον ν. 3528/2007 (Α' 26), τον ν. 3584/2007 (Α' 143) ή το π.δ. 410/1988 (Α' 191), επέρχεται υποχρεωτικά μεταβολή της υπηρεσιακής τους κατάστασης, οι δε όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της μεταβολής αυτής, καθώς και κάθε ειδικότερο, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 04 Ειδική προϋπόθεση επί χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων Φορέων Παιδικής Προστασίας

Η πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 1 του άρθρου 3 συνιστά προϋπόθεση για την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων των Φορέων Παιδικής Προστασίας, καθώς και για την τροποποίηση της ισχύουσας άδειας σε περίπτωση μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του αδειοδοτηθέντος Φορέα. Κατά την έκδοση ή την τροποποίηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων Φορέων Παιδικής Προστασίας, η αδειοδοτούσα αρχή αναζητεί αυτεπαγγέλτως το αντίγραφο ποινικού μητρώου του άρθρου 3 για το φυσικό πρόσωπο που αιτείται την έκδοση ή τροποποίηση της άδειας, για τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα, καθώς και για τα μέλη της Διοίκησής του.

Η προϋπόθεση της παρ. 1 ισχύει και για τη διατήρηση σε ισχύ της αδειοδότησης των λειτουργούντων, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, Φορέων Παιδικής Προστασίας. Προς τούτο, η αδειοδοτούσα αρχή αναζητεί αυτεπαγγέλτως εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, το αντίγραφο ποινικού μητρώου του άρθρου 3 για τα πρόσωπα της παρ. 1. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου και μέχρι την υποβολή της απαιτούμενης άδειας, η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του Φορέα Παιδικής Προστασίας θεωρείται ως αυτοδικαίως ανακληθείσα από τον χρόνο αυτό.

Αν από τα υποβληθέντα σύμφωνα με την παρ. 2 προκύπτει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1, ο Φορέας Παιδικής Προστασίας οφείλει, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την περιέλευση στην αδειοδοτούσα αρχή του αντιγράφου της δικαστικής αρχής, να προβεί στην αντικατάσταση του νόμιμου εκπροσώπου του ή των μελών της Διοίκησής του από πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 1. Αν η μη πλήρωση των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται στο πρόσωπο του αδειοδοτηθέντος φυσικού προσώπου ή εταιρού σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 1, τα πρόσωπα αυτά απαγορεύεται να εισέρχονται στην αδειοδοτημένη μονάδα του Φορέα Παιδικής Προστασίας.

Ειδικά για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών δεν έχουν εφαρμογή οι παρ. 1, 2 και 3. Ειδικά για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας του πρώτου εδαφίου, η υποχρέωση προσκόμισης του αντιγράφου ποινικού μητρώου των παρ. 1 και 2 και οι συνέπειες του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 αφορούν στο φυσικό πρόσωπο που διευθύνει τον οικείο Φορέα Παιδικής Προστασίας ή προΐσταται αυτού και συμπεριλαμβάνεται, σε κάθε περίπτωση, μεταξύ των φυσικών προσώπων που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 3.

Άρθρο 05 Ορισμός Υπεύθυνου Προστασίας Ανηλίκων

Σε κάθε μονάδα των Φορέων Παιδικής Προστασίας ορίζεται Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων. Ο Φορέας Παιδικής Προστασίας υποχρεούται να αναρτά σε εμφανές σημείο των κοινόχρηστων χώρων της μονάδας το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τα κανάλια επικοινωνίας με τον Υπεύθυνο Προστασίας Ανηλίκων.

Τα καθήκοντα Υπεύθυνου Προστασίας Ανηλίκων ανατίθενται από τον Διευθυντή της μονάδας ή το φυσικό πρόσωπο που διευθύνει ή προΐσταται του οικείου Φορέα Παιδικής Προστασίας που συστήνεται και λειτουργεί από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών σε μέλος του προσωπικού, κοινωνικό λειτουργό ή ψυχολόγο. Αν στη μονάδα δεν απασχολείται

προσωπικό των ανωτέρω ειδικοτήτων, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Διευθυντή της μονάδας ή του φυσικού προσώπου που διευθύνει ή προΐσταται του οικείου Φορέα Παιδικής Προστασίας που συστήνεται και λειτουργεί από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων ορίζεται μέλος του προσωπικού, ειδικότητας που σχετίζεται με την παιδική προστασία. Η απόφαση ορισμού Υπεύθυνου Προστασίας Ανηλίκων κοινοποιείται στην αδειοδοτούσα αρχή εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Από την υποχρέωση κοινοποίησης του τρίτου εδαφίου εξαιρούνται οι Φορείς Παιδικής Προστασίας που λειτουργούν εντός υπηρεσίας δήμων.

Πριν την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων προσκομίζει το αντίγραφο ποινικού μητρώου του άρθρου 3. Στις περιπτώσεις Φορέων Παιδικής Προστασίας δημοσίου δικαίου το εν λόγω αντίγραφο αναζητείται αυτεπαγγέλτως.

Ο Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων δεσμεύεται από την υποχρέωση τήρησης απορρήτου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Άρθρο 06 Έννομη προστασία Υπεύθυνου Προστασίας Ανηλίκων

Ο Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων, καθώς και το λοιπό προσωπικό των Φορέων Παιδικής Προστασίας που προβαίνουν σε αναφορά περιστατικού κακοποίησης, δεν εγκαλούνται, δεν ενάγονται, δεν διώκονται πειθαρχικά, δεν απολύονται, ούτε υφίστανται άλλου είδους κυρώσεις ή δυσμενή μεταχείριση, για το περιστατικό που ανέφεραν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός εάν κριθεί αμετάκλητα ότι προέβησαν εν γνώσει τους σε αναληθή αναφορά.

Ο Φορέας Παιδικής Προστασίας, στον οποίο απασχολείται ο Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων ή που προέβη σε αναφορά περιστατικού κακοποίησης μπορεί, κατόπιν έγγραφης συναίνεσής του, να παρέχει νομική υποστήριξη στον αναφέροντα, στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς που προέκυψε λόγω αναφοράς περιστατικού κακοποίησης. Η νομική υποστήριξη αφορά είτε στη νομική εκπροσώπηση του αναφέροντος από πληρεξούσιο δικηγόρο που συμβάλλεται για τον ανωτέρω σκοπό με τον Φορέα Παιδικής Προστασίας, ανά υπόθεση, είτε στην κάλυψη των εξόδων εκπροσώπησης του αναφέροντος διά ή μετά πληρεξούσιου δικηγόρου της επιλογής του. Ο Φορέας Παιδικής Προστασίας, στον οποίο απασχολείται ο Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων ή ο έτερος αναφέρων, μπορεί επίσης να παρεμβαίνει προς υπεράσπισή του ενώπιον των διοικητικών ή δικαστικών αρχών.

Σε περίπτωση δημοσίου φορέα τα έξοδα βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου φορέα. Η καταβολή των ανωτέρω δαπανών γίνεται εφόσον, για τις ποινικές υποθέσεις, εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση, με την οποία οι υπάλληλοι κηρύσσονται αθώοι ή απαλλάσσονται των κατηγοριών ή τελεσίδικο βούλευμα του Δικαστικού Συμβουλίου, με το οποίο παύει οριστικά η ποινική δίωξη εναντίον τους ή τίθεται η υπόθεση στο αρχείο και εφόσον προσκομισθούν τα νόμιμα παραστατικά. Το αιτούμενο ποσό δεν δύναται να υπερβαίνει το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή παρεχόμενης υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες αμοιβών του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208).

Άρθρο 07 Υποβολή δεδομένων στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.)

Για την αποτελεσματική άσκηση της πολιτικής πρόληψης και αντιμετώπισης της κακοποίησης ανηλίκων, ο Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων υποχρεούται στην υποβολή, σε ετήσια βάση, των αναφορών του άρθρου 2, υπό τη μορφή ανωνυμοποιημένων δεδομένων, στο Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών που λειτουργεί στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.).

Για τις ανάγκες του Εθνικού Συστήματος Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών, το Ε.Κ.Κ.Α. λειτουργεί και διαχειρίζεται πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο ειδικώς εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοί του και οι Υπεύθυνοι Προστασίας Ανηλίκων των Φορέων Παιδικής Προστασίας καταχωρούν δεδομένα, αναφορές περιστατικών κακοποίησης και στατιστικά στοιχεία, που αφορούν σε πολιτικές αντιμετώπισης της κακοποίησης ανηλίκων, με σκοπό τη δημιουργία βάσης δεδομένων, την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων, την παρακολούθηση της εφαρμογής των σχετικών πολιτικών και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συναφών παρεμβάσεων. Στη βάση των στοιχείων αυτών, το Ε.Κ.Κ.Α. εκπονεί ετήσια έκθεση αξιολόγησης της εφαρμογής της ανωτέρω πολιτικής.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθορίζονται η σύσταση, η λειτουργία και η εποπτεία του Εθνικού Συστήματος Καταγραφής και Παρακολούθησης των αναφορών του άρθρου 2, καθώς και του σχετικού πληροφοριακού συστήματος, υπό την επιφύλαξη της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

Άρθρο 08 Ενίσχυση δεξιοτήτων προσωπικού

Οι Φορείς Παιδικής Προστασίας οφείλουν να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την ενίσχυση των δεξιοτήτων του προσωπικού που απασχολούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, καθώς και των φυσικών προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες εθελοντικά, ιδίως στον εντοπισμό των κινδύνων, στην αναγνώριση της κακοποίησης και στη μεθοδολογία καταγραφής των περιστατικών.

Η ενίσχυση των δεξιοτήτων μπορεί να διεξάγεται με κάθε πρόσφορο τρόπο και μέσο, ενδεικτικά μέσω τηλεκαίτευσης, συμπεριλαμβανομένης και της ασύγχρονης, καθώς και μέσω της χρήσης ειδικά διαμορφωμένων εγχειριδίων και ενημερωτικών εντύπων.

Άρθρο 09 Προϋπόθεση για την πιστοποίηση των Φορέων Παιδικής Προστασίας στο Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας

Στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησής τους, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 2646/1998 (Α' 236), οι Φορείς Παιδικής Προστασίας υποχρεούνται να υποβάλουν στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) αντίγραφο της απόφασης ορισμού Υπευθύνου Προστασίας Ανηλίκων.

Άρθρο 10 Εποπτεία και κυρώσεις

Στο πλαίσιο των καθηκόντων του, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α' 213), ο κοινωνικός σύμβουλος ελέγχει τους Φορείς Παιδικής Προστασίας ως προς τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις των άρθρων 2, 3, 4, 5 και 7 του παρόντος. Αν

διαπιστωθούν, μετά από έρευνα του κοινωνικού συμβούλου, παραβάσεις, συντάσσεται σχετική έκθεση, η οποία κοινοποιείται άμεσα στο αρμόδιο για την επιβολή κυρώσεων όργανο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Οι επιβαλλόμενες κυρώσεις είναι οι εξής:α) Αν διαπιστωθεί ότι Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων παρέλειψε να προβεί αμελλητί στην γνωστοποίηση της παρ. 2 του άρθρου 2, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ σε βάρος του Φορέα Παιδικής Προστασίας, ο οποίος με την ίδια απόφαση υποχρεώνεται σε αντικατάσταση του Υπευθύνου Προστασίας Ανηλίκων. Σε περίπτωση υποτροπής, ως τέτοια νοείται δε η εντός τριετίας από την πρώτη διαπιστωθείσα παράβαση εκ νέου συντέλεσή της, το επιβαλλόμενο πρόστιμο διπλασιάζεται.

β) Αν διαπιστωθεί ότι παραβιάστηκε η υποχρέωση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 3, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, επιβάλλεται πρόστιμο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ σε βάρος του Φορέα Παιδικής Προστασίας. Σε περίπτωση υποτροπής, ως τέτοια νοείται δε η εντός τριετίας από την πρώτη διαπιστωθείσα παράβαση εκ νέου συντέλεσή της, το επιβαλλόμενο πρόστιμο διπλασιάζεται.

γ) Σε περίπτωση παραβίασης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 3, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ σε βάρος του Φορέα Παιδικής Προστασίας.

δ) Αν διαπιστωθεί παραβίαση του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 3, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ σε βάρος του Φορέα Παιδικής Προστασίας.

ε) Αν δεν τηρηθεί εμπροθέσμως η υποχρέωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 4, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ σε βάρος του Φορέα Παιδικής Προστασίας. Όμοιο πρόστιμο επιβάλλεται για κάθε μήνα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την ίδια υποχρέωση.

στ) Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης του δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 4, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ σε βάρος του Φορέα Παιδικής Προστασίας. Όμοιο πρόστιμο επιβάλλεται για κάθε περίπτωση υποτροπής, αδιακρίτως του χρόνου συντέλεσής της. Η παρούσα περίπτωση δεν εφαρμόζεται στους

Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών.

ζ) Αν διαπιστωθεί παραβίαση της υποχρέωσης του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 5, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ σε βάρος του Φορέα Παιδικής Προστασίας.

η) Η παραβίαση της υποχρέωσης του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 5 επιφέρει πρόστιμο τριών χιλιάδων (2.000) ευρώ, το οποίο επιβάλλεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από νομικά πρόσωπα δήμων.

θ) Για την παράλειψη καταχώρησης εκ μέρους του Υπευθύνου Προστασίας Ανηλίκων στο Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών του άρθρου 7, επιβάλλεται στον Φορέα Παιδικής Προστασίας με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή του συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποτροπής ως προς τις παραβάσεις της παρ. 2, ως τέτοια νοείται δε η εντός τριετίας από την πρώτη διαπιστωθείσα παράβαση εκ νέου συντέλεσή της, με την απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων περί επιβολής προστίμου ανακαλείται η πιστοποίηση του άρθρου 5 του ν. 2646/1998 (Α' 236), αν ο Φορέας είναι πιστοποιημένος. Μετά την ανάκληση της πιστοποίησης σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, ο Φορέας Παιδικής Προστασίας δεν δύναται να λάβει αντίστοιχη πιστοποίηση πριν την παρέλευση έξι (6) μηνών από την ανάκληση του προηγούμενου εδαφίου. Η παρούσα περίπτωση δεν εφαρμόζεται στους Φορείς Παιδικής Προστασίας που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών.

ΜΕΡΟΣ Β' – Διατάξεις για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε βρεφικούς, παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς – Πρόγραμμα «Κυψέλη» – Άρθρο 11 Πρόγραμμα βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών «Κυψέλη»

Στο σύνολο των δημοτικών, ιδιωτικών και δημόσιων, βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών εφαρμόζεται το πρόγραμμα «Κυψέλη», το οποίο έχει ως στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών των σταθμών και την τακτική και έγκαιρη αξιολόγηση της ανάπτυξης και της προόδου των βρεφών και των νηπίων.

Το πρόγραμμα «Κυψέλη» εισάγει ενιαίες ποιοτικές προδιαγραφές και κατευθύνσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση των δυνατοτήτων και δεξιοτήτων των βρεφών και των νηπίων και ενδυναμώνει τη σχέση μεταξύ της οικογένειας και του σταθμού.

Άρθρο 12 Περιεχόμενο του προγράμματος

Το πρόγραμμα «Κυψέλη» στοχεύει στη γνωστική, γλωσσική, κοινωνική, σωματική, κινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των βρεφών και νηπίων μέσω ιδίως του παιχνιδιού και με σεβασμό στη μοναδικότητα και στον ατομικό ρυθμό ανάπτυξης κάθε βρέφους και νηπίου.

Περιλαμβάνει αναλυτικό ωρολόγιο καθημερινό πρόγραμμα, όπου ορίζονται, ανά ηλικιακή ομάδα, τα διαστήματα για παιχνίδι, δομημένο και μη δομημένο, ομαδικό και ατομικό, σε εσωτερικό και εξωτερικό χώρο, για πολιτιστικά, τεχνολογικά και άλλου είδους εργαστήρια, για αφήγηση και παραμύθι, καθώς και για σίτιση και ανάπαυση βρεφών και νηπίων. Παράλληλα με το αναλυτικό πρόγραμμα, ορίζονται η στόχευση και το περιεχόμενο του προγράμματος και της κάθε δραστηριότητας και δίνονται οδηγίες και πρακτικές κατευθύνσεις στο προσωπικό των σταθμών για την υλοποίησή τους.

Άρθρο 13 Υποχρεωτική τακτική παρακολούθηση

Με το πρόγραμμα «Κυψέλη» εισάγεται η υποχρεωτική τακτική παρακολούθηση των βρεφών και των νηπίων σε νοητικό, μαθησιακό και ψυχοκοινωνικό επίπεδο, μέσω ειδικών σταθμισμένων εργαλείων, που διενεργείται από εκπαιδευμένο προσωπικό τουλάχιστον μία φορά ετησίως. Σκοπός των ελέγχων είναι η παρακολούθηση της ανάπτυξης και προόδου των βρεφών και νηπίων και η ανίχνευση και έγκαιρη παραπομπή για περαιτέρω διερεύνηση τυχόν μαθησιακών δυσκολιών, αναπηριών ή άλλων διαταραχών.

Άρθρο 14 Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

Συστήνεται «Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης», ως συλλογικό συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη. Σκοπός του Συμβουλίου είναι η επιστημονική έρευνα και μελέτη των θεμάτων λειτουργίας των βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, καθώς και η διαρκής επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής του προγράμματος «Κυψέλη».

Άρθρο 15 Σύνθεση Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

Το Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Συμβούλιο) συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών και αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη με τους αναπληρωτές τους, ως εξής: α) τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ως Πρόεδρο,

β) τον Γενικό Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Αντιπρόεδρο,

γ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

δ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Πολιτικών Ατόμων με Αναπηρία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

ε) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

στ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,

ζ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,

η) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ενίσχυσης Οικογενειακής Συνοχής της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

θ) έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), ο οποίος υποδεικνύεται από την ΚΕΔΕ εντός δεκαπέντε (15) ημερών από πρόσκληση του Υπουργού Εσωτερικών για τον ορισμό του, άλλως ο Υπουργός Εσωτερικών ορίζει εκπρόσωπο της ΚΕΔΕ με απόφασή του,

ι) έναν εκπρόσωπο της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των ιδιωτικών παιδικών σταθμών, ο οποίος υποδεικνύεται από την οργάνωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τον ορισμό του, άλλως ο Υπουργός ορίζει εκπρόσωπο της ανωτέρω οργάνωσης, με απόφασή του,

ια) ένα μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) από τα Τμήματα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, ο οποίος επιλέγεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μεταξύ αυτών που έχουν υποδειχθεί από τον Πρόεδρο του κάθε Τμήματος. Κάθε Τμήμα υποδεικνύει έναν εκπρόσωπο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για υπόδειξη, άλλως ο Υπουργός ορίζει ένα μέλος ΔΕΠ από τα ανωτέρω Τμήματα, με απόφασή του,

ιβ) έναν εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συνδέσμου Βρεφονηπιαγωγών (ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ.), ο οποίος υποδεικνύεται από την ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την πρόσκληση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τον ορισμό του, άλλως ο Υπουργός ορίζει άλλο εκπρόσωπο του ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ. με απόφασή του, και

ιγ) τρεις (3) επιστήμονες εγνωσμένου κύρους με εμπειρία σε θέματα λειτουργίας των βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και σε θέματα παιδικής ανάπτυξης και παρακολούθησης αυτής, οι οποίοι επιλέγονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Η θητεία του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής, εκτός εάν πριν από τη λήξη της θητείας τους κριθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών ότι για σοβαρό λόγο αδυνατούν να ασκήσουν κατάλληλα τα καθήκοντά τους.

Με απόφαση του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συστήνονται ειδικές επιστημονικές επιτροπές και ομάδες εργασίας για την επεξεργασία ειδικότερων θεμάτων. Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου δύναται να προσκαλούνται και να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου, εμπειρογνώμονες για ζητήματα λειτουργίας των βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών.

Με την απόφαση της παρ. 1 εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Συμβουλίου, ιδίως ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του, ο τρόπος σύγκλησης των συνεδριάσεων και λήψης αποφάσεων, η υλικοτεχνική και διοικητική του υποστήριξη, τυχόν εξειδίκευση των εργασιών του Συμβουλίου, και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εκτέλεση του έργου του.

Άρθρο 16 Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

Το Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Συμβούλιο) έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί, ύστερα από σχετικό ερώτημα των αρμοδίων Υπουργών, ή εισηγείται με πρωτοβουλία του αυτεπαγγέλτως για θέματα σχετικά με:

αα) τη διαμόρφωση, τον διαρκή εκσυγχρονισμό και τη βέλτιστη εφαρμογή του προγράμματος «Κυψέλη» στους βρεφικούς, παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς καθώς και τον προγραμματισμό και την αποτίμηση της εφαρμογής του,

αβ) την εναρμόνιση της κατάρτισης και της επιμόρφωσης των επαγγελματιών και των εμπειρογνομόνων του άρθρου 17, την επιλογή των επαγγελματιών, καθώς και τον σχεδιασμό της πολιτικής για την επιμόρφωση των ανωτέρω,

αγ) την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητάς τους,

β) Μελετά συστηματικά:

βα) τα θέματα που συνδέονται με την προσχολική αγωγή και διαπαιδαγώγηση και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τους τρόπους βελτίωσής της,

ββ) τα θέματα και τους παράγοντες που συνδέονται με τους λόγους που τα βρέφη και παιδιά δεν φοιτούν στους βρεφικούς, παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τους τρόπους αντιμετώπισής των λόγων αυτών,

βγ) τους παράγοντες που, άμεσα ή έμμεσα, επηρεάζουν τον χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σταθμών, όπως το οργανωτικό – διοικητικό σύστημα και οι υλικοτεχνικές υποδομές και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τις βέλτιστες αναγκαίες παρεμβάσεις,

βδ) τα θέματα που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την ανάπτυξη πολιτικών για την αγωγή και φροντίδα βρεφών και παιδιών, με σκοπό την επιμόρφωση των επαγγελματιών και των σχετικών δράσεων,

βε) στατιστικά στοιχεία και εξαγει πορίσματα,

βστ) το σχετικό διεθνές και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο και τις αντίστοιχες κατευθυντήριες οδηγίες.

γ) Σχεδιάζει υποστηρικτικές δράσεις στα θέματα των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του, στο πλαίσιο της εφαρμογής νέων πολιτικών απασχόλησης βρεφών ή και παιδιών.

δ) Σχεδιάζει δράσεις επιμόρφωσης των επαγγελματιών και παρακολουθεί την υλοποίησή τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

ε) Εισηγείται σχετικά με τα μέτρα και την πολιτική για τη στήριξη και την αποτίμηση της λειτουργίας των σταθμών.

στ) Αξιολογεί το πιλοτικό πρόγραμμα και διατυπώνει προτάσεις βελτίωσης κατά την καθολική εφαρμογή του.

ζ) Συγκεντρώνει εκθέσεις των μεντόρων εμπειρογνομόνων του άρθρου 18 και τις επεξεργάζεται, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων και την πρόταση βελτιώσεων.

Άρθρο 17 Λειτουργία Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

Το Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Συμβούλιο) συνεδριάζει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και υποστηρίζεται γραμματειακά από υπάλληλο της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συγκαλεί το Συμβούλιο και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών του.

Το Συμβούλιο συνεδριάζει, με φυσική παρουσία ή μέσω τηλεδιάσκεψης, τακτικά κάθε μήνα και, έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή μετά από αίτημα έξι (6) τουλάχιστον μελών του.

Το Συμβούλιο συνεδριάζει εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση. Στα μέλη του δεν καταβάλλεται καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση.

Άρθρο 18 Υποστήριξη εφαρμογής προγράμματος «Κυψέλη»

Την επιμόρφωση και την υποστήριξη του προσωπικού των βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στην εφαρμογή του προγράμματος «Κυψέλη» αναλαμβάνουν εμπειρογνώμονες, οι οποίοι έχουν στην αρμοδιότητά τους ένα συγκεκριμένο αριθμό σταθμών ανά περιοχή («μέντορες»).

Οι μέντορες είναι επιστήμονες με τουλάχιστον πενταετή εμπειρία στον χώρο της προσχολικής αγωγής, οι οποίοι επιλέγονται ύστερα από ανοικτή πρόσκληση με βάση τα προσόντα και την εμπειρία τους. Η χρηματοδότηση για την κάλυψη του κόστους των μεντόρων προέρχεται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και εθνικούς πόρους.

Οι μέντορες υποχρεωτικά βρίσκονται σε τακτική επικοινωνία με το προσωπικό του σταθμού και επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις του με σκοπό την υποστήριξη, τη συμβουλευτική και τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την υλοποίηση του προγράμματος «Κυψέλη», καθώς και την εισήγηση των απαραίτητων προσαρμογών ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε σταθμού. Οι μέντορες αποστέλλουν στο Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης τριμηνιαίες εκθέσεις, στις οποίες καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους και τις προτάσεις τους για την εφαρμογή του προγράμματος.

ΜΕΡΟΣ Γ' – Διατάξεις για την προώθηση των θεσμών της αναδοχής και της υιοθεσίας –
Άρθρο 19 Σύνθεση Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής – Υιοθεσίας – Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 4538/2018

Στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4538/2018 (Α' 85), τροποποιείται η περ. θ', προστίθεται νέα περ. κ' και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2

Σύνθεση Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής – Υιοθεσίας

Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και αποτελείται από τα εξής μέλη με τους αναπληρωτές τους: α. τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, ως Πρόεδρο,

β. έναν (1) Εισαγγελέα Ανηλίκων, ο οποίος υποδεικνύεται από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου,

γ. έναν (1) εκπρόσωπο του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργιών Ελλάδος,

δ. έναν (1) νομικό με εμπειρία σε ζητήματα παιδικής προστασίας,

ε. τρεις (3) ειδικούς εμπειρογνώμονες στο χώρο της παιδικής προστασίας,

στ. έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, αρμόδιο για θέματα παιδικής προστασίας,

ζ. τον Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.),

η. δύο (2) Προέδρους Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας, τα οποία διαθέτουν δομές παιδικής προστασίας, με αναπληρωτές τους δύο (2) Προέδρους άλλων Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας,

θ. έναν υπάλληλο Περιφέρειας με εμπειρία στο πεδίο της παιδικής προστασίας,

ι. έναν εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία,

ια. έναν εκπρόσωπο του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.)

Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής.

Με απόφαση του Συμβουλίου συνιστώνται ειδικές επιστημονικές επιτροπές για την επεξεργασία ειδικότερων θεμάτων.

Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου προσκαλείται και μετέχει, με εκπρόσωπό του, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο βοηθός Συνήγορος του Πολίτη του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Συμβουλίου.».

Άρθρο 20 Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων – Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4538/2018

Στην παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4538/2018 (Α' 85), τροποποιούνται η περ. ε' ως προς τις παραπεμπόμενες διατάξεις και η περ. ια' ως προς τις προϋποθέσεις καταχώρησης της εισαγωγής σε Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 7

Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων

Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων στο οποίο καταχωρίζονται τα απολύτως αναγκαία στοιχεία, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και τα οποία σχετίζονται με την αναδοχή ανηλίκων.

Κάθε φορέας εποπτείας της αναδοχής υποχρεούται να τηρεί Ειδικό Μητρώο για τις αναδοχές τις οποίες εποπτεύει και να αποστέλλει τα στοιχεία της παραγράφου 3, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία ανάληψης εποπτείας στο Ε.Κ.Κ.Α. για εγγραφή τους στο Εθνικό Μητρώο της παραγράφου 1. Κάθε ανάδοχος γονέας οφείλει να ενημερώνει αμελλητί για οποιαδήποτε μεταβολή σχετικά με τα στοιχεία της παραγράφου 1 τον αρμόδιο φορέα εποπτείας, ο οποίος υποχρεούται ανά εξάμηνο να αποστέλλει τις μεταβολές στο Ε.Κ.Κ.Α.

Στα Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων καταγράφονται τα στοιχεία των Μητρώων των άρθρων 5 και 6 καθώς και τα εξής:

- α. τα στοιχεία του αρμόδιου φορέα εποπτείας του άρθρου 13,
- β. ο αριθμός πρωτοκόλλου της κοινωνικής έκθεσης της παραγράφου 4 του άρθρου 10 και της παραγράφου 2 του άρθρου 11,
- γ. για τα ορφανά, η ληξιαρχική πράξη θανάτου των γονέων και η βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ότι η επιμέλεια του τέκνου δεν έχει ανατεθεί σε άλλο φυσικό πρόσωπο. Για τα τέκνα μονογονεϊκών οικογενειών, αντίγραφο της αίτησης του φυσικού γονέα σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ. Για τα εγκαταλελειμμένα και από τους δύο γονείς ή έκθετα ή κακοποιημένα ή παραμελημένα τέκνα, οποιοδήποτε δημόσιο έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο αρμόδιου οργάνου από το οποίο να προκύπτει το γεγονός της εγκατάλειψης ή έκθεσης ή κακοποίησης ή παραμέλησης του ανηλίκου. Για τα ασυνόδευτα ανήλικα, οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο να προκύπτει κάποιο στοιχείο της ταυτότητας, της ηλικίας ή της καταγωγής τους. Τα ανωτέρω στοιχεία καταγράφονται, εφόσον βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής,
- δ. ο αριθμός της απόφασης που κηρύσσει την αναδοχή ή της εισαγγελικής διάταξης που διατάσσει ως προσωρινό μέτρο την αναδοχή σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ ή ο αριθμός και η ημερομηνία σύναψης της σύμβασης με τους αναδόχους γονείς, ο αριθμός βεβαίωσης της έγκρισης της καταλληλότητας των αναδόχων γονέων και ο αριθμός της πιστοποίησης εκπαίδευσης αναδόχων γονέων,
- ε. για τις περιπτώσεις αναδοχής του άρθρου 18 του παρόντος, ο αριθμός της δικαστικής απόφασης που επιβάλλει την αναδοχή ως αναμορφωτικό ή θεραπευτικό μέτρο, σύμφωνα με τα άρθρα 122 ή 123 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), ή της διάταξης ανακριτή που επιβάλλει την αναδοχή ως περιοριστικό όρο σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 283 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96) ή της εισαγγελικής διάταξης που επιβάλλει την αναδοχή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 46 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης που θέτει τον ανήλικο υπό διοικητική επιμέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 49/1979,

στ. η αναφορά της αποδοχής ή παραίτησης εκ μέρους των αναδόχων γονέων της τακτικής οικονομικής ενίσχυσης, που προβλέπεται,

ζ. ο προσδιορισμός της κατηγορίας της εγκεκριμένης τακτικής οικονομικής ενίσχυσης, μεταξύ αυτών που ισχύουν, εφόσον αυτή χορηγείται στους ανάδοχους γονείς,

η. ο προσδιορισμός της μορφής της αναδοχής σε σχέση με τους ανάδοχους γονείς, συγγενική, επαγγελματική ή άλλη, εφόσον κάποια από αυτές υλοποιείται,

θ. ο προσδιορισμός των εξατομικευμένων αναγκών φροντίδας και αποκατάστασης του ανηλίκου που τοποθετείται σε ανάδοχους γονείς,

ι. η καταγραφή των σημαντικών αλλαγών που πραγματοποιούνται σχετικά με τον ανήλικο που έχει τοποθετεί για φροντίδα και τους ανάδοχους γονείς, όπως η διακοπή αναδοχής, η αλλαγή αναδόχων γονέων, η αλλαγή της σύνθεσης ή της κατοικίας των αναδόχων γονέων, η επιστροφή στη βιολογική οικογένεια ή σε συγγενείς του και η υιοθεσία,

ια. η εισαγωγή σε Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, εφόσον ο ανήλικος πριν την τοποθέτησή του σε αναδοχή βρισκόταν σε μονάδα παιδικής προστασίας, ή η τοποθέτηση σε άλλο πρόγραμμα προστατευμένης φροντίδας, η εμφάνιση αναπηρίας ή σημαντικού προβλήματος υγείας που απαιτεί ειδική φροντίδα ή αποκατάσταση και αλλαγή κατηγορίας οικονομικής ενίσχυσης και τους λόγους αυτών, όπου απαιτείται,

ιβ. η καταγραφή της εκτίμησης της κατάστασης του ανηλίκου που είχε τοποθετηθεί για φροντίδα σε ανάδοχο γονέα, κατά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του και τα περαιτέρω μέτρα προστασίας και φροντίδας που απαιτούνται.»

Άρθρο 21 Ηλικιακά όρια αναδοχής – Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 4538/2018

Στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4538/2018 (Α' 85), αντικαθίσταται η περ. α', τροποποιείται η περ. γ' ως προς τα αναφερόμενα αδικήματα και το άρθρο 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8

Ανάδοχοι γονείς – προϋποθέσεις

Κατάλληλοι για να γίνουν ανάδοχοι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, είναι οικογένειες που αποτελούνται από συζύγους ή έχοντες συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, με ή χωρίς παιδιά, ή μεμονωμένα άτομα, άγαμα, ή διαζευγμένα, ή σε χηρεία, με ή χωρίς παιδιά, που μπορεί να είναι συγγενείς εξ αίματος οποιουδήποτε βαθμού με το ανήλικο τέκνο (συγγενική αναδοχή). Μεταξύ περισσότερων κατάλληλων υποψήφιων αναδόχων γονέων η επιλογή γίνεται πάντα με γνώμονα το συμφέρον του ανηλίκου, υπό το πρίσμα και της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, που κυρώθηκε με το ν. 2101/1992 (Α' 192). Η συγγενική αναδοχή πρέπει να προτιμάται.

Η τοποθέτηση ανηλίκου σε ανάδοχους γονείς επιτρέπεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. οι ανάδοχοι γονείς έχουν συμπληρώσει τα εικοσιπέντε (25) έτη και δεν έχουν υπερβεί τα εβδομήντα πέντε (75), έχουν δε διαφορά ηλικίας από το αναδεχόμενο άτομο τουλάχιστον

δεκαοκτώ (18), αλλά όχι και περισσότερο από εξήντα (60) έτη. Σε περίπτωση αναδοχής από δύο συζύγους ή έχοντες συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, οι ηλικιακές προϋποθέσεις αρκεί να συντρέχουν στο πρόσωπο μόνο του ενός. Σε περίπτωση αναδοχής τέκνου του συζύγου ή του ετέρου μέρους του συμφώνου συμβίωσης, η αναδοχή επιτρέπεται και όταν υπάρχει διαφορά ηλικίας μικρότερη των δεκαοκτώ (18), αλλά όχι κάτω των δεκαπέντε (15) ετών. Οι ανωτέρω περιορισμοί της ηλικίας δεν ισχύουν για την περίπτωση της συγγενικής αναδοχής,

β. οι ανάδοχοι γονείς έχουν καλή ψυχική, διανοητική και σωματική υγεία, ιδίως μάλιστα δεν πάσχουν από χρόνια μεταδοτικά νοσήματα. Οι συνοικούντες των αναδόχων γονέων δεν πάσχουν από χρόνια μεταδοτικά νοσήματα και έχουν καλή ψυχική υγεία,

γ. οι ανάδοχοι γονείς και οι συνοικούντες με αυτούς δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα ή δεν εκκρεμεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για τα αδικήματα που επισύρουν έκπτωση από τη γονική μέριμνα, σύμφωνα με το άρθρο 1537 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), ή για τα αδικήματα του 19ου κεφαλαίου του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95) που στρέφονται σε βάρος ανηλίκων, ληστείας, καθώς και για όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα ναρκωτικά ή την εμπορία οργάνων,

δ. οι ανάδοχοι γονείς έχουν αποδεδειγμένα τη δυνατότητα να καλύψουν τα βασικά έξοδα διατροφής, μόρφωσης και ιατρικής περίθαλψης του ανάδοχου τέκνου, διαθέτοντας επαρκείς προς τούτο οικονομικούς πόρους και καταβάλλοντας προσωπική φροντίδα,

ε. οι ανάδοχοι γονείς είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παρ. 1 του άρθρου 6. Σε απρόβλεπτες ή επείγουσες περιπτώσεις, όπως ενδεικτικά αναφέρεται ο αιφνίδιος θάνατος των γονέων, η εγκληματική ενέργεια μεταξύ των γονέων, η απροειδοποίητη εγκατάλειψη της οικογενειακής εστίας από τους γονείς, η ως άνω προηγούμενη εγγραφή των αναδόχων γονέων στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παρ. 1 του άρθρου 6 δύναται να παραλειφθεί, εφόσον πρόκειται για συγγενική αναδοχή. Οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις περ. β', γ' και δ' πρέπει να συντρέχουν καθ' όλη τη διάρκεια της αναδοχής».

Άρθρο 22 Ανήλικοι δυνάμενοι να τοποθετηθούν σε ανάδοχο γονέα με σύμβαση – Τροποποίηση του άρθρου 10 του ν. 4538/2018

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4538/2018 (Α' 85) τροποποιείται, προκειμένου να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της διάταξης και στον φορέα που έχει την επιμέλεια του ανηλίκου, και το άρθρο 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 10

Ανήλικοι δυνάμενοι να τοποθετηθούν σε ανάδοχο γονέα με σύμβαση

Οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος ή ο φορέας που έχει την επιμέλεια του ανηλίκου μπορούν να τοποθετήσουν το ανήλικο παιδί με γνώμονα πάντα το βέλτιστο συμφέρον του σε ανάδοχους γονείς, κατά προτίμηση συγγενείς, καταρτίζοντας μαζί τους εγγράφως τη σχετική σύμβαση. Αν τα ανωτέρω πρόσωπα το κρίνουν σκόπιμο μπορούν να ζητήσουν τη συνδρομή του αρμόδιου σύμφωνα με το άρθρο 13 φορέα, για εξεύρεση της κατάλληλης οικογένειας. Λαμβάνεται υπόψη και γίνεται ειδική μνεία στη γνώμη του ανηλίκου, η οποία έχει ληφθεί πριν από την τοποθέτησή του σε ανάδοχη οικογένεια, ύστερα από ακρόασή

του από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, ανάλογα πάντα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του.

Για την τοποθέτηση ανηλίκου σε ανάδοχο γονέα από νομικό πρόσωπο που έχει οριστεί επίτροπος, σύμφωνα με το άρθρο 1600 ΑΚ, συνάπτεται μεταξύ του επιτρόπου, όπως αυτός κατά περίπτωση εκπροσωπείται νόμιμα, και των αναδόχων γονέων σύμβαση, σύμφωνα με την οποία ο ανάδοχος γονέας αναλαμβάνει την πραγματική φροντίδα του ανηλίκου και όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ΑΚ και τον παρόντα. Στη σύμβαση, που καταρτίζεται εγγράφως, γίνεται μνεία ότι ο ανάδοχος γονέας έλαβε γνώση του περιεχομένου των διατάξεων του ΑΚ και του παρόντος και ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτών, καθώς και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από αυτές. Λαμβάνεται υπόψη και γίνεται ειδική μνεία στη γνώμη του ανηλίκου, η οποία έχει ληφθεί πριν από την τοποθέτησή του σε ανάδοχο οικογένεια, ύστερα από ακρόασή του από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, ανάλογα πάντα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του.

Προϋπόθεση του κύρους της σύμβασης των προηγούμενων παραγράφων είναι η προηγούμενη εγγραφή του αναδόχου στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Αναδόχων. Ο ανάδοχος υποχρεούται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη σύναψη της συμβάσεως να μεριμνήσει για την καταγραφή της στο Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών του άρθρου 7. Σε περίπτωση μη καταχωρίσεως στο εν λόγω Μητρώο, ο ανάδοχος δεν δικαιούται να λάβει τις παροχές που προβλέπονται στο άρθρο 12.

Για την εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών του άρθρου 7, η κοινωνική υπηρεσία του αρμόδιου φορέα εποπτείας καταρτίζει έκθεση πιστοποίησης καταλληλότητας, ύστερα από έλεγχο των στοιχείων της προσωπικότητας, των βιοτικών συνθηκών και της καταλληλότητάς του να γίνει ανάδοχος γονέας του συγκεκριμένου παιδιού, σε χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, στην οποία περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τα εξής στοιχεία:

- α. βεβαίωση εγγραφής του υποψήφιου αναδόχου γονέα στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Αναδόχων Γονέων του άρθρου 6,
- β. καταγραφή των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 7,
- γ. βεβαίωση εγγραφής του υποψήφιου προς αναδοχή παιδιού στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων.».

Άρθρο 23 Εποπτεία της αναδοχής – Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 4538/2018

Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4538/2018 (Α' 85) τροποποιείται ως προς τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις της ανάθεσης της εποπτείας της αναδοχής και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Εποπτεία της αναδοχής

1. Η εποπτεία της αναδοχής, σύμφωνα με τον νόμο και τις ειδικότερες ρυθμίσεις του παρόντος, ανατίθεται, κατά περίπτωση, στους εξής φορείς:

α. στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16) για τους ανηλίκους που έχουν υπό την προστασία τους, όταν αυτοί τοποθετούνται σε αναδοχή, και οι ανάδοχοι γονείς κατοικούν εντός των ορίων της περιφερειακής ενότητας, στην οποία βρίσκεται η έδρα του φορέα. Εάν ο ανήλικος υπό την προστασία των ανωτέρω φορέων τοποθετηθεί σε ανάδοχους γονείς, οι οποίοι κατοικούν σε διαφορετική περιφερειακή ενότητα, η εποπτεία της αναδοχής ανατίθεται στον φορέα, ο οποίος έχει κρίνει την καταλληλότητα των αναδόχων.

β. Στις Διευθύνσεις Κοινωνικής Μέριμνας ή, κατά περίπτωση, τα Τμήματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών ή Περιφερειακών Ενοτήτων για τους ανηλίκους οι οποίοι δεν είναι τοποθετημένοι σε μονάδα παιδικής προστασίας και φροντίδας ή είναι τοποθετημένοι σε μονάδα νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις όπου οι ανωτέρω ανήλικοι τοποθετούνται σε ανάδοχους, των οποίων η καταλληλότητα έχει κριθεί από τους φορείς των περ. α' ή γ', η εποπτεία της αναδοχής ανατίθεται στους φορείς αυτούς,

γ. στα δημοτικά βρεφοκομεία, για τους ανηλίκους που έχουν υπό την προστασία τους, όταν αυτοί τοποθετούνται σε αναδοχή και οι ανάδοχοι γονείς κατοικούν εντός της περιφερειακής ενότητας στην οποία βρίσκεται η έδρα του Φορέα.

δ. στις κοινωνικές υπηρεσίες των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τους ανηλίκους που έχουν υπό την ευθύνη τους, όταν αυτοί τοποθετούνται σε αναδοχή και οι ανάδοχοι γονείς κατοικούν εντός της περιφερειακής ενότητας, στην οποία βρίσκεται η έδρα του Φορέα.

ε. στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τους ανηλίκους, οι οποίοι τίθενται σε αναδοχή σύμφωνα με το άρθρο 18, όταν οι ανάδοχοι γονείς κατοικούν εντός της περιφερειακής ενότητας στην οποία βρίσκεται η έδρα του Φορέα.

Σε κάθε άλλη περίπτωση, αρμόδιοι φορείς εποπτείας της αναδοχής είναι οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Μέριμνας ή, κατά περίπτωση, τα Τμήματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών ή Περιφερειακών Ενοτήτων, του τόπου κατοικίας των αναδόχων γονέων.

2. Ο αρμόδιος για την εποπτεία της αναδοχής φορέας υποχρεούται:

α. να οργανώνει επισκέψεις οργάνων του, τουλάχιστον μία φορά το μήνα και εκτάκτως όποτε το κρίνει σκόπιμο στην ανάδοχη οικογένεια για να διαπιστώνει τους όρους διαβίωσης και ανατροφής του τοποθετηθέντος ανηλίκου. Οι επισκέψεις μπορεί να γίνονται και χωρίς προειδοποίηση των αναδόχων γονέων,

β. να χορηγεί τη σχετική βεβαίωση εξακολούθησης της αναδοχής στους ανάδοχους γονείς έτσι ώστε να τους παρέχονται οι διευκολύνσεις που προβλέπονται στο άρθρο 12 του παρόντος,

- γ. να συνεργάζεται εποικοδομητικά με τους αναδόχους γονείς και να τους διευκολύνει, κατά το μέτρο του δυνατού, στην άσκηση των καθηκόντων τους ως αναδόχων γονέων,
- δ. να συνεργάζεται εποικοδομητικά με τον ανήλικο σε αναδοχή, να πραγματοποιεί συστηματική ενημέρωσή του σχετικά με τα δικαιώματά του και τον τρόπο της εκ μέρους του υποβολής παραπόνων, ανάλογα πάντα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του,
- ε. να επιλαμβάνεται αμέσως επειγουσών περιπτώσεων που αφορούν τον ανήλικο, ευθύς μόλις ειδοποιηθεί από τον ανάδοχο γονέα ή τρίτο,
- στ. να παρέχει τις αναγκαίες συμβουλές στους ανάδοχους γονείς για θέματα που αφορούν την όλη λειτουργία του οικογενειακού περιβάλλοντος και μπορούν να επηρεάσουν την ομαλή διαβίωση του ανηλίκου,
- ζ. να συμπεριφέρεται προς τους ανάδοχους γονείς με τον επιβαλλόμενο σεβασμό χωρίς καμία διάκριση λόγω κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης ή πολιτικών ή θρησκευτικών πεποιθήσεών τους, τηρώντας κατά τα λοιπά τις διατάξεις του ν. 4443/2016 (Α' 232),
- η. να τηρεί τα ειδικά μητρώα των άρθρων 5 παράγραφος 2 εφόσον φιλοξενεί ανηλίκους και 6 παράγραφος 2 και να εγγράφει τα απαιτούμενα στοιχεία στα εθνικά μητρώα των άρθρων 5 παράγραφος 1, 6 παράγραφοι 1 και 7, μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται,
- θ. να συνεργάζεται με την κοινωνική υπηρεσία της μονάδας παιδικής προστασίας όπου αυτό απαιτείται.
3. Ο αρμόδιος, για την εποπτεία της αναδοχής, φορέας, συντάσσει και αποστέλλει ανά εξάμηνο στον αρμόδιο εισαγγελέα ανηλίκων έκθεση σχετικά με τις δράσεις του που αναφέρονται στην παράγραφο 2, εκτός αν προκύψει ανάγκη για έκτακτη ενημέρωσή του, οπότε τον ενημερώνει αμελλητί. Αντίγραφο της έκθεσης διαβιβάζεται από τον ίδιο φορέα και στο Ε.Κ.Κ.Α. να καταχωρισθεί στο αρχείο του Εθνικού Μητρώου Εγκεκριμένων Αναδοχών της παραγράφου 1 του άρθρου 7.».

Άρθρο 24 Προγράμματα επιμόρφωσης υποψηφίων αναδόχων γονέων – Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν. 4538/2018

Στο άρθρο 14 του ν. 4538/2018 (Α' 85), τροποποιείται ο τίτλος, προστίθεται δεύτερο εδάφιο στην παρ. 3 και το άρθρο 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14

Προγράμματα επιμόρφωσης υποψηφίων αναδόχων γονέων

1. Οι φορείς εποπτείας υποχρεούνται στη διενέργεια, αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους επιστημονικούς φορείς, των προγραμμάτων επιμόρφωσης υποψήφιων αναδόχων γονέων. Οι ανωτέρω φορείς μπορούν, επίσης, να οργανώνουν και να εκτελούν προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των αναδόχων γονέων στους οποίους έχει ήδη τοποθετηθεί ανήλικος, σύμφωνα με τον παρόντα.
2. Η εκπαίδευση γίνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες που ορίζει ο φορέας, ιδίως νομικούς, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Με κοινή απόφαση των Υπουργών

Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης των εκπαιδευτών, καθώς και τα απαιτούμενα προσόντα τους.

3. Μετά το πέρας των προγραμμάτων επιμόρφωσης εκδίδεται βεβαίωση παρακολούθησης αυτών από τον φορέα για να ολοκληρωθεί η εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6. Από την υποχρέωση παρακολούθησης των προγραμμάτων επιμόρφωσης και έκδοσης της σχετικής βεβαίωσης εξαιρούνται οι υποψήφιοι για αναδοχή τέκνου συζύγου ή ετέρου μέρους συμφώνου συμβίωσης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Αν.Υ., ορίζεται το περιεχόμενο των προγραμμάτων επιμόρφωσης, η χρονική διάρκεια, ο τόπος και τρόπος διεξαγωγής τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας».

Άρθρο 25 Προγράμματα επιμόρφωσης υποψηφίων θετών γονέων – Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 4538/2018

Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 24 του ν. 4538/2018 (Α' 85) προστίθεται εδάφιο και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 24

Προγράμματα επιμόρφωσης υποψηφίων θετών γονέων

1. Οι αναφερόμενες στο άρθρο 22 αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες υποχρεούνται στη διενέργεια, αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους επιστημονικούς φορείς, των προγραμμάτων επιμόρφωσης υποψηφίων θετών γονέων. Οι ανωτέρω υπηρεσίες μπορούν επίσης, να οργανώνουν και να εκτελούν προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των θετών γονέων στους οποίους έχει ήδη τοποθετηθεί ανήλικος, σύμφωνα με το παρόν.

2. Η εκπαίδευση γίνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες που ορίζει η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, ιδίως νομικούς, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Στους ιδιώτες εκπαιδευτές μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

3. Μετά το πέρας των προγραμμάτων επιμόρφωσης, οι υποψήφιοι θετοί γονείς που συμμετείχαν σε αυτά, λαμβάνουν βεβαίωση παρακολούθησης από το φορέα για να εγγραφούν στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Θετών Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 20. Από την υποχρέωση παρακολούθησης των προγραμμάτων επιμόρφωσης και την έκδοση της σχετικής βεβαίωσης εξαιρούνται οι υποψήφιοι για υιοθεσία τέκνου συζύγου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ύστερα από πρόταση του Ε.Σ.Αν.Υ., ορίζεται το περιεχόμενο των προγραμμάτων επιμόρφωσης, η χρονική διάρκεια, ο τρόπος διεξαγωγής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα».

Άρθρο 26 Εποπτεία των φορέων κοινωνικής πρόνοιας – Ενίσχυση ρόλου Κοινωνικού Συμβούλου – Αντικατάσταση της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995

Η παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α' 213) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με απόφαση του Περιφερειάρχη ορίζεται σε κάθε περιφερειακή ενότητα τουλάχιστον ένας κοινωνικός λειτουργός ή άλλος κοινωνικός επιστήμονας που υπηρετεί σε αυτή, ως Κοινωνικός σύμβουλος. Σε περίπτωση υποστελέχωσης της Περιφέρειας από υπαλλήλους σχετικών ειδικοτήτων και για την αποτελεσματική λειτουργία του θεσμού, δύναται να ορίζεται ως Κοινωνικός Σύμβουλος και υπάλληλος των ανωτέρω ειδικοτήτων που υπηρετεί σε Δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών, σε ΝΠΔΔ ή σε αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Δημοσίου που εδρεύουν στην οικεία περιφερειακή ενότητα, μετά από πρόταση των υπηρεσιών αυτών.

Ο Κοινωνικός Σύμβουλος ασκεί επίβλεψη και συνεχή παρακολούθηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 1, καθώς και του άρθρου 3 ως προς την ποιότητα και την επάρκεια αυτών, καθώς και ως προς την τήρηση των ειδικότερων υποχρεώσεων των ως άνω φορέων που πηγάζουν από την κείμενη νομοθεσία.

Ο Κοινωνικός Σύμβουλος πραγματοποιεί αυτοψίες στους χώρους των φορέων που υπάγονται στον έλεγχό του, ανεξάρτητα από το εάν οι εν λόγω φορείς εποπτεύονται από τις οικείες περιφερειακές ενότητες ή υπάγονται στον έλεγχό του βάσει του π.δ. 99/2017 (Α' 141), κατ' ελάχιστο μία φορά το εξάμηνο, συντάσσοντας ακολούθως σχετική Έκθεση Αξιολόγησης για την οργάνωση και λειτουργία κάθε φορέα και για την εν γένει ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προβαίνοντας σε συστάσεις και υποδεικνύοντας συγκεκριμένες ενέργειες και λήψη μέτρων, όπου απαιτείται. Στην περίπτωση που κρίνεται σκόπιμο, οι αυτοψίες γίνονται συχνότερα και τόσες φορές όσες απαιτείται για την άμεση επαφή και παρακολούθηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τον φορέα. Αυτοψίες πραγματοποιούνται και μετά από αίτημα του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και συντάσσεται σχετική Έκθεση. Οι Εκθέσεις υποβάλλονται κατά περίπτωση στην αρμόδια Υπηρεσία της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, με ταυτόχρονη κοινοποίηση στον φορέα, στην αδειοδοτούσα αρχή, στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και στην υπηρεσία που ασκεί την εποπτεία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) για την περίπτωση των φορέων που συστήνονται και λειτουργούν από δήμους ή νομικά πρόσωπα αυτών.

Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, ο κοινωνικός σύμβουλος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα αρχεία των φορέων, τους οποίους επιβλέπει σύμφωνα με την παρ. 2, καθώς και στους φακέλους των ωφελούμενων φυσικών προσώπων τηρώντας τις διατάξεις περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Οι ελεγχόμενοι φορείς υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις συστάσεις του Κοινωνικού Συμβούλου και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης προς τις υποδείξεις των Εκθέσεων Αξιολόγησης, καθώς και προς την ισχύουσα νομοθεσία. Η συμμόρφωση ή μη των φορέων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο λαμβάνεται υπόψη κατά τις διαδικασίες αδειοδότησης, πιστοποίησης, καθώς και επιχορήγησής τους από πιστώσεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Για την αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων του κοινωνικού συμβούλου, προβλέπεται η παροχή ειδικής ενιαίας επιμόρφωσης στους επαγγελματίες που

αναλαμβάνουν τον ρόλο αυτό, υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Κάθε ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών.».

ΜΕΡΟΣ Δ' – Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία – Άρθρο 27 Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία

Καθιερώνεται το πρόγραμμα του Προσωπικού Βοηθού για τα άτομα με αναπηρία, ως μέσο βελτίωσης της ποιότητας ζωής τους.

Προσωπικός Βοηθός είναι το φυσικό πρόσωπο το οποίο υποστηρίζει τα άτομα με αναπηρία, στη βάση των εξατομικευμένων αναγκών τους και σύμφωνα με τις επιλογές και τα ενδιαφέροντά τους, για τη διευκόλυνση ιδίως των καθημερινών δραστηριοτήτων τους, για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσής τους, την ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνία και την πρόληψη της περιθωριοποίησης και ιδρυματοποίησής τους.

Αποδέκτες των υπηρεσιών του Προσωπικού Βοηθού είναι τα άτομα με αναπηρία, ανεξαρτήτως κατηγορίας αναπηρίας και τόπου διαβίωσης.

Άρθρο 28 Αρμοδιότητα Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης – Τροποποίηση του άρθρου 4 ν. 4520/2018

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α' 30) προστίθεται νέα περ. ηα) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 4

Παροχές και υπηρεσίες

1. Ο ΟΠΕΚΑ χορηγεί και διαχειρίζεται τα εξής:

α) το επίδομα παιδιού του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5),

β) το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε ανασφάλιστους υπερήλικες του άρθρου 93 του ν. 4387/2016,

γ) την παροχή στους ανασφάλιστους υπερήλικες, τη χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας και τα έξοδα κηδείας σε περίπτωση θανάτου των ανωτέρω προσώπων, σύμφωνα με το ν. 1296/1982 (Α 128), το ν. 4093/2012 (Α' 222), την παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 και το άρθρο 49 παράγραφος 7 του παρόντος,

δ) τις παροχές και υπηρεσίες του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας, σύμφωνα με το ν. 3050/2002,

ε) τις ακόλουθες προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία:

αα) επίδομα κίνησης σε παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους [(ν.δ. 57/1973 (Α 149), ν. 162/1973 (Α 227), άρθρο 22 του ν. 2646/1998 (Α 36), άρθρο 4 του ν. 2345/1995 (Α 213)],

ββ) διατροφικό επίδομα σε νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους πνευμόνων και μυελού των οστών, καθώς και σε αλλοδαπούς και ομογενείς νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους καρδιάς, ήπατος, [(α.ν. 421/1937 (Α 2), άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

γγ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά αναπηρία (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

δδ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά νοητική αναπηρία (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

εε) οικονομική ενίσχυση παραπληγικών – τετραπληγικών και ακρωτηριασμένων ανασφάλιστων και ασφαλισμένων του Δημοσίου [(ν. 162/1973, άρθρο 3 του ν. 1284/1982, άρθρο 22 του ν. 2646/1998, κοινή απόφαση 115750/3006/10.9.1981 των Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών (Β 572)],

στστ) ενίσχυση ατόμων με συγγενή αιμολυτική αναιμία (μεσογειακή – δρεπανοκυτταρική – μικροδρεπανοκυτταρική κ.λπ.) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κ.λπ.), Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοανεπάρκειας (AIDS) (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

ζζ) οικονομική ενίσχυση κωφών και βαρήκων ατόμων (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

ηη) οικονομική ενίσχυση ατόμων με αναπηρία όρασης [άρθρα 1 και 2 του ν. 1904/195 (Α' 212), ν.δ. 57/1973, ν.δ. 162/1973, ν. 958/1979 (Α 191), άρθρο 22 του ν. 2646/1998, άρθρο 8 του ν. 4331/2015 (Α 69)],

θθ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με εγκεφαλική παράλυση (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

ιι) εισοδηματική ενίσχυση ασθενών και αποθεραπευμένων χανσενικών και μελών των οικογενειών τους [ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 7 του ν. 1137/1981 (Α' 60), άρθρο 22 του ν. 2646/1998],

στ) προνοιακές παροχές, οικονομικές και εισοδηματικές ενισχύσεις και κοινωνικές υπηρεσίες για την οικονομική στήριξη – ενίσχυση ειδικών και ευπαθών ομάδων, ιδίως:

αα) το Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής σε ανασφάλιστους υπερήλικες [ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998, κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Γ3/2435/1987 (Β' 435)],

ββ) την εισοδηματική ενίσχυση Οικογενειών Ορεινών Μειονεκτικών Περιοχών [άρθρο 27 του ν. 3016/2002 (Α' 110), άρθρο 22 του ν. 2646/1998],

γγ) την Κάρτα μετακίνησης Πολυτέκνων [άρθρο 10 του ν. 2963/2001 (Α 268), άρθρο 17 παρ. 10 του ν. 3534/2007 (Α' 40)],

ζ) το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης [άρθρο 235 του ν. 4389/2016 (Α 94), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4445/2016 (Α' 236)],

η) προγράμματα και δράσεις προνοιακής πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που του ανατίθενται σύμφωνα με το άρθρο 116 του ν. 4488/2017 (Α 137),

ηα) το πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»,

θ) η χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας στους μοναχούς και μοναχές που είναι εγγεγραμμένοι στα μοναχολόγια Ιερών Μονών ή Μητροπόλεων της Ελλάδας, εγκαταβιούν στις Ιερές Μονές ή τα εξαρτήματα αυτών και δεν συνταξιοδοτούνται από Φορέα ημεδαπής, πλην ΟΠΕΚΑ, ή αλλοδαπής.

Το δικαίωμα αυτό παρέχεται και στους Έλληνες το γένος, κληρικούς και μοναχούς των Πατριαρχείων της Ανατολικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, καθώς και μοναχούς της Ιεράς Μονής Σινά,

ι) κάθε άλλη παροχή που χορηγείται σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και δεν έχει καταργηθεί μέχρι σήμερα,

ια) με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή με κοινή απόφαση του ανωτέρω και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, μπορεί να ανατίθενται στον ΟΠΕΚΑ η υλοποίηση ή η διαχείριση κάθε άλλου προνοιακού προγράμματος ή οικονομικής ενίσχυσης κοινωνικής πολιτικής.».

2. Το πρόγραμμα Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κατά το μέρος της αρμοδιότητας του ΟΠΕΚΑ υλοποιείται από τη Διεύθυνση Αναπηρικών Επιδομάτων και Οικονομικών Ενισχύσεων της Γενικής Διεύθυνσης Παροχών του ΟΠΕΚΑ.

Άρθρο 29 Υλοποίηση προγράμματος Προσωπικού Βοηθού για Άτομα με Αναπηρία

Η εκτίμηση των εξατομικευμένων αναγκών των ατόμων με αναπηρία γίνεται από Ειδικές Επιτροπές Αξιολόγησης διεπιστημονικού χαρακτήρα, που αξιολογούν σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια και εργαλεία την ανάγκη, τη διάρκεια και την περιοδικότητα παροχής εξατομικευμένης προσωπικής βοήθειας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας καθορίζονται τα επιστημονικά και άλλα προσόντα των μελών των Ειδικών Επιτροπών Αξιολόγησης, η σύνθεσή τους και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για τη λειτουργία τους. Με όμοια απόφαση γίνεται η συγκρότηση των Επιτροπών αυτών.

Αρμόδιος φορέας σχεδιασμού, συντονισμού, ελέγχου και αναφοράς του προγράμματος είναι η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών της.

Καταρτίζεται ηλεκτρονικό Μητρώο Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού, το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας. Η αμοιβή του Προσωπικού Βοηθού για την παροχή της σχετικής υπηρεσίας καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΑ.

Συστήνεται και λειτουργεί στον ΟΠΕΚΑ πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης των αιτημάτων λήψης της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού και των αιτήσεων των ενδιαφερομένων να

ενταχθούν στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού της παρ. 3 του παρόντος, το οποίο διασυνδέεται με τα Κέντρα Κοινότητας του άρθρου 4 του ν. 4445/2016 (Α' 236), καθώς και με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του δημόσιου τομέα. Υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος ορίζεται ο ΟΠΕΚΑ, κατά τους ορισμούς του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016 (L 119), Γ.Κ.Π.Δ.) και του ν. 4624/2019 (Α' 137).

Άρθρο 30 Πιλοτική εφαρμογή προγράμματος Προσωπικού Βοηθού για Άτομα με Αναπηρία

Υλοποιείται πιλοτικό πρόγραμμα εφαρμογής της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού εντός επιλεγμένων γεωγραφικών τμημάτων της χώρας. Η χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος προέρχεται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και εθνικούς πόρους.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών εξειδικεύονται το περιεχόμενο και οι όροι χωρικής και χρονικής υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 και καθορίζονται, για τις ανάγκες του προγράμματος αυτού, οι όροι και οι προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του Προσωπικού Βοηθού, καθώς και οι όροι εργασίας και ασφάλισής του, ο τρόπος κατάρτισης του Μητρώου Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού, το περιεχόμενο της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων δικαιούχων και αξιολόγησης των αναγκών για τη χορήγηση της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, τα κριτήρια αξιολόγησης και προτεραιοποίησης των υποψηφίων δικαιούχων, καθώς και τα προς τούτο εργαλεία, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες, ο έλεγχος και η εποπτεία της παρεχόμενης υπηρεσίας, οι προδιαγραφές λειτουργίας των υποστηρικτικών πληροφοριακών συστημάτων, η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για τη συλλογή συγκεντρωτικών στοιχείων, την καταγραφή προβλημάτων και την εξαγωγή συμπερασμάτων από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος και την υποβολή εισηγήσεων για την βελτίωσή του, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την υλοποίησή του.

Άρθρο 31 Καθολική εφαρμογή του προγράμματος Προσωπικού Βοηθού για Άτομα με Αναπηρία

Τα συγκεντρωτικά στοιχεία, τα καταγραφέντα προβλήματα, τα εξαχθέντα συμπεράσματα και οι σχετικές εισηγήσεις από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος του άρθρου 30 υποβάλλονται από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας και τη Διεύθυνση Αναπηρικών Επιδομάτων και Οικονομικών Ενισχύσεων της Γενικής Διεύθυνσης Παροχών του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την αξιολόγησή τους ενόψει της καθολικής εφαρμογής του προγράμματος. Η καθολική εφαρμογή του προγράμματος χρηματοδοτείται από εθνικούς και ενωσιακούς πόρους. Οι αναγκαίες πιστώσεις προέρχονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και για τον σκοπό αυτό επιχορηγείται ο ΟΠΕΚΑ.

Κατόπιν της αξιολόγησης της παρ. 1, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών εξειδικεύεται το περιεχόμενο του προγράμματος του Προσωπικού Βοηθού του άρθρου 27 και καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας αυτής, οι όροι εργασίας και ασφάλισής του, ο τρόπος κατάρτισης του μητρώου Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού για Άτομα με Αναπηρία, το περιεχόμενο της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, η διαδικασία επιλογής των υποψήφιων δικαιούχων και αξιολόγησης των αναγκών για τη χορήγηση της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, τα κριτήρια αξιολόγησης και προτεραιοποίησης των υποψήφιων δικαιούχων, καθώς και τα προς τούτο εργαλεία, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες, ο έλεγχος και η εποπτεία της παρεχόμενης υπηρεσίας, οι προδιαγραφές λειτουργίας των υποστηρικτικών πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την υλοποίησή του.

ΜΕΡΟΣ Ε΄ – Άλλες διατάξεις – Άρθρο 32 Ημιαυτόνομη Διαβίωση σε Διαμερίσματα των ανηλίκων δεκαπέντε ετών και άνω που διαβιούν σε Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας

1. Θεσπίζεται πρόγραμμα με τίτλο «Ημιαυτόνομη Διαβίωση σε Διαμερίσματα των ανηλίκων δεκαπέντε ετών και άνω». Το πρόγραμμα απευθύνεται σε εφήβους, οι οποίοι διαβιούν σε κλειστές δομές παιδικής προστασίας και λειτουργεί συμπληρωματικά στο πλαίσιο εφαρμογής δημόσιων πολιτικών αποϊδρυματοποίησης.

2. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις πυλώνες:

α) Επιδότηση ενοικίου, καθώς και κάλυψη δαπανών για οικοσκευή και λοιπές λειτουργικές ανάγκες.

β) Παροχή υπηρεσιών καθημερινής φροντίδας, ψυχοκοινωνικής στήριξης και διασύνδεσης με συμπληρωματικές κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες.

γ) Υπηρεσίες ενδυνάμωσης, ενίσχυσης δεξιοτήτων και επαγγελματικής καθοδήγησης, οι οποίες δύναται να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ανάπτυξη δεξιοτήτων, εργασιακή συμβουλευτική και διασύνδεση με την αγορά εργασίας.

3. Ως ωφελούμενες μονάδες ορίζονται ανήλικοι ηλικίας δεκαπέντε ετών και άνω, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων του άρθρου 5 του ν. 4538/2018 (Α' 85) και οι οποίοι διαβιούν σε δημόσιες ή ιδιωτικές Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας, καθώς και οι ανήλικοι που παραμένουν προσωρινώς, κατόπιν σχετικής εισαγγελικής εντολής, για λόγους προστασίας, σε νοσηλευτική μονάδα.

4. Το πρόγραμμα προκηρύσσεται κατ' ελάχιστον ανά διετία, κατόπιν δημοσίευσης από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δημόσιας πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης.

5. Δικαιούχοι φορείς που δύναται να υποβάλουν αιτήσεις χρηματοδότησης, μόνοι τους ή σε συνεργασία, είναι:

α) Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού ή διαδημοτικά σχήματα συνεργασίας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού, στα οποία λειτουργούν δημόσιες ή ιδιωτικές Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας.

β) Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας.

Ο δικαιούχος φορέας συμπράττει, για τους σκοπούς υλοποίησης του προγράμματος, με διαχειριστή φορέα ο οποίος δύναται να είναι αναπτυξιακή επιχείρηση Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού ή Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α΄ 53) ή κοινωφελής δημοτική επιχείρηση ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, πιστοποιημένο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με τον ν. 2646/1998 (Α΄ 236), που δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών που άπτονται της εφαρμογής του παρόντος.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών, καθορίζονται οι φορείς οι οποίοι δύναται να υποβάλλουν αίτηση σύμφωνα με την παρ. 3 και να υλοποιούν το πρόγραμμα, οι ειδικότερες παρεχόμενες υπηρεσίες, το αναγκαίο προσωπικό για την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών, οι προδιαγραφές των διαμερισμάτων του προγράμματος, ο αριθμός των ωφελούμενων, τα πρωτόκολλα αξιολόγησης για την ένταξή τους στο πρόγραμμα, οι όροι εποπτείας από τους κατά τόπο αρμόδιους κοινωνικούς λειτουργούς του άρθρου 27, οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις σχεδιασμού, αξιολόγησης, υλοποίησης, εκτέλεσης, παρακολούθησης, χρηματοδότησης και διαχείρισης του προγράμματος, καθώς και κάθε ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος. Ειδικότεροι όροι για την εφαρμογή του προγράμματος δύναται να εξειδικεύονται με τη σχετική πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης.

Άρθρο 33 Εθνικός Συντονιστής της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά

1. Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) ορίζεται Εθνικός Συντονιστής της Εγγύησης για τα Παιδιά, που θεσπίστηκε με τη Σύσταση ΕΕ 2021/1004 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2021.

2. Στόχος του Εθνικού Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά είναι η εφαρμογή της Σύστασης ΕΕ 2021/1004 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, συνεκτικών πολιτικών και δράσεων για την πρόληψη και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών σε ανάγκη και με σκοπό την προώθηση της ένταξης αυτών, την αποφυγή και καταπολέμηση των διακρίσεων και του στιγματισμού τους.

3. Για την επίτευξη των στόχων αυτών ο Εθνικός Συντονιστής:

α) Μεριμνά για τη διασφάλιση της πρόσβασης των παιδιών σε ανάγκη σε ένα σύνολο βασικών υπηρεσιών, που κατ' ελάχιστον περιλαμβάνουν τη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, ενταξιακής εκπαίδευσης, σχολικών δραστηριοτήτων, παροχής τουλάχιστον ενός υγιούς γεύματος κάθε σχολική ημέρα, υγιεινής διατροφής, υγειονομικής περίθαλψης και κατάλληλης στέγασης.

β) Συνεργάζεται με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, καθώς και με ενωσιακές αρχές και όργανα, διεθνείς οργανισμούς για την προστασία των παιδιών, μη κυβερνητικές οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, για τον προσδιορισμό των παιδιών που έχουν ανάγκη και των εμποδίων που αντιμετωπίζουν στη λήψη κοινωνικών, εκπαιδευτικών, υγειονομικών, διατροφικών και στεγαστικών υπηρεσιών, ώστε να εξασφαλιστεί υπέρ αυτών η επίκαιρη, αποτελεσματική και προσιτή πρόσβαση στο σύνολο των υπηρεσιών που, αυτοτελώς ή συνδυαστικά, συμβάλλουν στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού τους και διασφαλίζουν την προάσπιση των δικαιωμάτων τους και την προώθηση ίσων ευκαιριών.

γ) Καταρτίζει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά που καλύπτει την περίοδο ως το έτος 2030, το οποίο υποβάλλει προς έγκριση στην Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και επικαιροποιεί τούτο με την ίδια διαδικασία, οποτεδήποτε παραστεί ανάγκη. Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνονται οι στοχευμένες κατηγορίες παιδιών, οι ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν όσον αφορά τα παιδιά που έχουν ανάγκη και στα οποία αφορούν τα αντίστοιχα μέτρα, λαμβανομένων υπόψη των περιφερειακών και τοπικών ανισοτήτων, τα μέτρα που λαμβάνονται ή σχεδιάζεται να ληφθούν, σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και τα χρονοδιαγράμματα, καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών.

δ) Σχεδιάζει και εφαρμόζει, σε συνεργασία με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και με βάση τα χαρακτηριστικά των παιδιών σε ανάγκη και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν ως προς την πρόσβαση και τη χρήση των κοινωνικών, εκπαιδευτικών, υγειονομικών, διατροφικών και στεγαστικών υπηρεσιών, τα μέτρα που διασφαλίζουν την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών.

ε) Συντονίζει όλες τις υπηρεσίες και τους φορείς που εμπλέκονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδί, αναλαμβάνοντας τις αναγκαίες πρωτοβουλίες και ενέργειες προς τον σκοπό αυτό για τη διασφάλιση της συνεκτικότητας και της αποτελεσματικότητας του Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

στ) Λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα δημοσιότητας για την ευαισθητοποίηση του κοινού αλλά και την προσέγγιση των παιδιών που έχουν ανάγκη και των οικογενειών τους, ιδίως σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την ενθάρρυνση και διευκόλυνση της χρήσης των παρεχόμενων υπηρεσιών της Σύστασης του Συμβουλίου για την θέσπιση της ευρωπαϊκής εγγύησης για το παιδί. Στο πλαίσιο αυτό συνεργάζεται με τις αρμόδιες εθνικές, περιφερειακές αρχές και φορείς, όπως ενδεικτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, εκπαιδευμένους κοινωνικούς λειτουργούς, υπηρεσίες στήριξης των οικογενειών, την κοινωνία των πολιτών και οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας.

ζ) Συγκροτεί πλαίσιο για τη συλλογή δεδομένων, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών, δράσεων και υπηρεσιών που στοχεύουν στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών. Προς τούτο, δύναται να έχει πρόσβαση σε και να χρησιμοποιεί δεδομένα που τηρούνται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και σε κάθε άλλη δημόσια εθνική, περιφερειακή και τοπική αρχή.

η) Καταρτίζει και υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκθέσεις και αναφορές για την πρόοδο της εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί, τα αποτελέσματα των πολιτικών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και τον

αντίκτυπο αυτών στα παιδιά που έχουν ανάγκη και συνεργάζεται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, με τα κράτη μέλη και τους Εθνικούς Συντονιστές αυτών για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά.

θ) Διασφαλίζει ότι κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών και δράσεων για τη στήριξη των παιδιών σε ανάγκη επιτυγχάνεται η βέλτιστη συμμετοχή κάθε εθνικής περιφερειακής και τοπικής αρχής, νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και κάθε άλλης αρχής, φορέων που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων φορέων παιδιών και των οικογενειών τους, κυβερνητικών οργανώσεων, διεθνών οργανισμών και φορέων, καθώς και των αρμοδίων ενωσιακών οργάνων και αρχών. Προς τούτο, συγκροτεί επιτροπές και ομάδες εργασίας στις οποίες συμμετέχουν, ανά περίπτωση, εκπρόσωποι κάθε αρμοδίου φορέα και αρχής.

ι) Συντάσσει και υποβάλλει ανά δίμηνο προς τη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων αναφορά στην οποία περιγράφονται η πρόοδος στην υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα παιδιά, τα προβλήματα, που ανακύπτουν κατά την υλοποίησή του και οι προτάσεις για διορθωτικές παρεμβάσεις.

ια) Προβαίνει σε κάθε ενέργεια που εξυπηρετεί την επίτευξη των σκοπών και των στόχων του για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών και τη ρήξη των διαγενεακών κύκλων μειονεξίας.

Άρθρο 34 Υποχρεώσεις φορέων κοινωνικής πρόνοιας οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες σε ενήλικα άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους και χρονίως πάσχοντες

Τα άρθρα 3, 4 και 10 εφαρμόζονται και στους ακόλουθους φορείς και δομές:

α) Κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης του άρθρου 10 του ν. 2072/1992 (Α' 125),

β) Στέγες Υποστηριζόμενης διαβίωσης ατόμων με αναπηρία του άρθρου 30 του ν. 2072/1992,

γ) Στέγες Αυτόνομης Διαβίωσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες της υπό στοιχεία Π4β/οικ.4681/1996 (Β' 825) απόφασης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας,

δ) Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων της παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995 (Α' 213),

ε) Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων του π.δ. 629/1974 (Α' 271),

στ) Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16),

ζ) Ιδρύματα περίθαλψης χρονίως πασχόντων του άρθρου 28 του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας της υπό στοιχεία ΕΑΛΕ/Γ.Π. 80157/2018 (Β' 4898) κοινής απόφασης των Αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών και Υγείας,

η) Οικοτροφεία του άρθρου 30 του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας της ανωτέρω υπό ζ) κοινής υπουργικής απόφασης,

θ) Ειδικά ιδρύματα του άρθρου 6 του ν. 861/1979 (Α' 2),

ι) Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων της υπό στοιχεία Π1γ/ΑΓΠ/οικ.14963/2001 (Β' 1397) απόφασης του Υφυπουργού Υγείας και Πρόνοιας, καθώς και σε κάθε φορέα κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, ο οποίος παρέχει οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, κλειστής ή ανοιχτής περίθαλψης σε ενηλίκους με αναπηρία, σε ηλικιωμένους και σε χρονίως πάσχοντες.

Άρθρο 35 Δυνατότητα οργάνωσης εκλογών για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργιών Ελλάδος (ΣΚΛΕ) με αμιγώς ηλεκτρονικά μέσα – Τροποποίηση του άρθρου 102 του ν. 4488/2017

Στο άρθρο 102 του ν. 4488/2017 (Α' 137) προστίθεται παρ. 9 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 102

Εκλογική διαδικασία

1. Τα μέλη του ΔΣ, της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής και των Πειθαρχικών Συμβουλίων εκλέγονται ανά τριετία από τη ΓΣ του ΣΚΛΕ με καθολική, μυστική ψηφοφορία.

Τα Περιφερειακά Συμβούλια εκλέγονται ανά τριετία από τη Γενική Συνέλευση εκάστου ΠΤ με καθολική, μυστική ψηφοφορία.

Ειδικά κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η θητεία των πρώτων αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του έτους κατά το οποίο συμπληρώνεται η τριετής θητεία τους.

2. Στη Γενική Τακτική Συνέλευση του τρίτου χρόνου θητείας του ΔΣ, μετά τη συζήτηση των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, εκλέγεται η Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή (ΚΕΕ) με την παρουσία αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, με το εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής, με μυστικότητα, με τη μέριμνα της ψηφολεκτικής τριμελούς επιτροπής, η οποία εκλέγεται από τα μέλη της ΓΣ με «ανάταση της χειρός». Ταυτόχρονα ορίζεται η μέρα των αρχαιρεσιών. Σε πέντε (5) ημέρες από την εκλογή της, η Εφορευτική Επιτροπή συνέρχεται. Πρόεδρος της είναι ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής.

3. Η ΚΕΕ είναι το κεντρικό όργανο εποπτείας στη διενέργεια των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ. Αποτελείται από πέντε (5) τακτικά μέλη, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) μαζί με τα αναπληρωματικά τους είναι τακτικά μέλη του ΣΚΛΕ, ενώ το πέμπτο και το αναπληρωματικό του μέλος είναι Πρωτοδίκης των Πολιτικών Δικαστηρίων, ο οποίος ορίζεται Πρόεδρος, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης στο οικείο Πρωτοδικείο. Υποψήφιοι για την ΚΕΕ δύνανται να είναι όλα τα οικονομικώς τακτοποιημένα μέλη του ΣΚΛΕ. Τα μέλη της ΚΕΕ δεν μπορεί να είναι και υποψήφιοι στην εκλογική διαδικασία που εποπτεύουν. Για τη διενέργεια των εκλογών στα ΠΤ εκλέγονται ανά ΠΤ Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές με την ίδια διαδικασία από τις οικείες Περιφερειακές Γενικές Συνελεύσεις. Οι Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές δύνανται να λειτουργούν ακόμη και μόνον με την παρουσία των Προέδρων τους.

4. Οι εκλογές για την ανάδειξη όλων των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ, κεντρικών και περιφερειακών, διεξάγονται την ίδια ημέρα.

5. Οι υποψηφιότητες για όλα τα αιρετά όργανα του ΣΚΛΕ υποβάλλονται το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τις εκλογές, γραπτώς, στην ΚΕΕ. Οι υποψηφιότητες των συνδυασμών υποβάλλονται από ειδικώς εξουσιοδοτημένο προς τούτο εκπρόσωπο του συνδυασμού. Οι μεμονωμένοι υποψήφιοι υποβάλλουν υποψηφιότητα είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ειδικώς εξουσιοδοτημένου προς τούτο εκπροσώπου τους. Η ΚΕΕ μετά τον έλεγχο των νομίμων προϋποθέσεων και της ταμειακής τακτοποίησης των υποψηφίων, ανακηρύσσει τις υποψηφιότητες μέσα στο επόμενο πενθήμερο με σύνταξη σχετικού πρακτικού. Το πρακτικό αυτό αποστέλλεται σε όλα τα ΠΤ, αναρτάται επί πέντε (5) ημέρες στα γραφεία του ΣΚΛΕ και των ΠΤ και προσβάλλεται με ένσταση από κάθε οικονομικώς τακτοποιημένο μέλος. Μετά την πάροδο του πενθημέρου και εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση, η ανακήρυξη των υποψηφίων καθίσταται οριστική. Επί των ενστάσεων αποφαινεται αιτιολογημένα η ΚΕΕ εντός τριών (3) ημερών από την πάροδο της πενθήμερης ανάρτησης, τροποποιώντας ενδεχομένως το πρακτικό ανακήρυξης και καθιστώντας αυτό οριστικό. Με την ίδια ακριβώς διαδικασία η ΚΕΕ συντάσσει εκλογικούς καταλόγους ανά ΠΤ, οι οποίοι αποστέλλονται έγκαιρα στις οικείες Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές.

Η ΚΕΕ έχει την ευθύνη εκτύπωσης των ψηφοδελτίων των συνδυασμών υποψηφίων και των μεμονωμένων υποψηφίων, ακολούθως προς το πρακτικό ανακήρυξης, σε χαρτί όμοιας διάστασης και χρώματος για όλους. Για κάθε συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο εκτυπώνεται ένα ψηφοδέλτιο για το ΔΣ, την Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή και τα Πειθαρχικά Συμβούλια. Αντίστοιχα, σε κάθε ΠΤ για κάθε συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο εκτυπώνεται ένα ψηφοδέλτιο για το Περιφερειακό Συμβούλιο. Ακολούθως, τα ψηφοδέλτια προωθούνται έγκαιρα στις Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές και πάντως τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από τις εκλογές. Οι φάκελοι που χρησιμοποιούνται σφραγίζονται και μονογράφονται από τον Πρόεδρο κάθε Περιφερειακής Εφορευτικής Επιτροπής.

6. Εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των μελών των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ είναι η απλή αναλογική. Οι υποψήφιοι κατεβαίνουν είτε σε συνδυασμούς είτε ως μεμονωμένοι σε χωριστά ψηφοδέλτια. Η εκλογή των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ, γίνεται ως εξής:

α) Οι έδρες όλων των αιρετών οργάνων κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη.

β) Το εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης είναι αναλογικό. Το εκλογικό μέτρο προκύπτει από την διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων με τον αριθμό των εδρών του ΔΣ ή της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής ή του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του Περιφερειακού Συμβουλίου ή της Περιφερειακής Εξελεγκτικής Επιτροπής.

γ) Κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες στο αιρετό όργανο, όσες φορές χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε.

δ) Μεμονωμένος υποψήφιος, που έλαβε τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μια (1) έδρα στο όργανο, για το οποίο έχει θέσει υποψηφιότητα.

ε) Συνδυασμός που περιλαμβάνει υποψήφιους λιγότερους από τις έδρες που του αναλογούν, καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσοι είναι οι υποψήφιοί του.

στ) Οι έδρες των αιρετών οργάνων που παραμένουν αδιάθετες μετά την εφαρμογή της περίπτωσης γ' του παρόντος άρθρου, κατανέμονται σε δεύτερη κατανομή ανά μία (1) κατά τη σειρά μεγέθους των υπολοίπων, στους συνδυασμούς ή στους μεμονωμένους υποψηφίους.

ζ) Κάθε συνδυασμός υποψηφίων καταρτίζεται με έγγραφη δήλωση, υπογεγραμμένη κατά σειρά επωνύμου, από τους αποτελούντες το συνδυασμό υποψηφίους συμβούλους.

η) Η εκλογή των υποψηφίων γίνεται με βάση το σύνολο των σταυρών προτίμησης για τον καθένα τους.

Ο εκλογέας δηλώνει την προτίμησή του, ανάμεσα στους υποψηφίους του συνδυασμού της επιλογής του, σημειώνοντας ένα σταυρό δίπλα στο ονοματεπώνυμό του.

θ) Η ψηφοφορία είναι μυστική και διεξάγεται σε κατάλληλα διαρρυθμισμένο χώρο από τις 8:00 π.μ. έως τις 8:00μ.μ.. Η διάρκεια τη ψηφοφορίας μπορεί να παραταθεί με απόφαση της αρμόδιας Εφορευτικής Επιτροπής. Η ψηφοφορία στα ΠΤ εκτός Αττικής διεξάγεται στις έδρες των Τμημάτων και στα γραφεία τους ή σε τόπο που προτείνεται από την κάθε Περιφερειακή Εφορευτική Επιτροπή, με απόφαση της ΚΕΕ. Ειδικά η ψηφοφορία για το ΠΤ Αττικής διεξάγεται στα κεντρικά γραφεία του ΣΚΛΕ. ενώπιον της ΚΕΕ. Σε όλες τις Εφορευτικές Επιτροπές προεδρεύουν εκπρόσωποι της Δικαστικής Αρχής.

ι) Ειδικά οι ψηφοφόροι που διαμένουν σε νήσο ή πόλη όπου δεν λειτουργεί εκλογικό τμήμα έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν με επιστολή, η οποία αποστέλλεται συστημένη στην ΚΕΕ επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα των εκλογών. Το απόρρητο της επιστολικής ψήφου διασφαλίζεται διά της τοποθέτησής σφραγισμένου του φακέλου με το ψηφοδέλτιο επιλογής του ψηφοφόρου εντός άλλου φακέλου, επί του οποίου αναγράφονται τα στοιχεία του ψηφοφόρου. Η επιστολική ψήφος διαβιβάζεται αμελλητί στην ΚΕΕ, η οποία την ημέρα των εκλογών, αφού καταγράψει στο βιβλίο ψηφισάντων τον ψηφοφόρο, ρίπτει τον φάκελο με το ψηφοδέλτιο της επιλογής του εντός της κάλπης. Όποιος επιθυμεί να ψηφίσει με επιστολική ψήφο οφείλει να ενημερώσει την ΚΕΕ είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τις εκλογές.

ια) Κάθε ψηφοφόρος ψηφίζει ένα (1) μόνο συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο. Εφόσον ψηφίζει συνδυασμό, έχει δικαίωμα να βάλει μέχρι δεκατρείς (13) σταυρούς για το ΔΣ, μέχρι πέντε (5) στην εξελεγκτική επιτροπή και μέχρι τρεις (3) για το πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.

ιβ) Ενστάσεις των υποψηφίων, των εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων τους ή των εκλογέων υποβάλλονται γραπτά στην οικεία Εφορευτική Επιτροπή καθ' όλη τη διάρκεια της ψηφοφορίας και της διαλογής. Κάθε Εφορευτική Επιτροπή αποφαινεται επί των ενστάσεων με απόφαση που λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων. Οι υποψήφιοι ή οι ειδικώς εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποί τους έχουν δικαίωμα να παρευρίσκονται στην ψηφοφορία και τη διαλογή.

ιγ) Τα μέλη ψηφίζουν αυτοπρόσωπα στα εκλογικά κέντρα των ΠΤ όπου ανήκουν. Οι Εφορευτικές Επιτροπές κατά το χρόνο διεξαγωγής των αρχαιρεσιών τηρούν μητρώο ψηφισάντων, ελέγχοντας τα στοιχεία ταυτότητας και την ταμειακή ενημερότητα των εκλογέων.

ιδ) Μετά το πέρας της ψηφοφορίας ανοίγεται η κάλπη, καταμετρούνται οι φάκελοι και διαπιστώνεται αν ο αριθμός τους συμφωνεί με τον αριθμό της κατάστασης ψηφισάντων.

Στη συνέχεια αποσφραγίζονται οι φάκελοι και τα ψηφοδέλτια υπογράφονται από τον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής, αφού αναγραφεί στο επάνω αριστερό σημείο τους ο αύξων αριθμός τους και στο επάνω δεξιά ολογράφως ο αριθμός των σταυρών προτίμησης που έχουν τεθεί δίπλα από τα ονόματα των υποψηφίων. Ακολουθεί η διαλογή των ψηφών και η σύνταξη-υπογραφή του πρακτικού εκλογής. Οι Εφορευτικές Επιτροπές των ΠΤ αμέσως μετά τη διαλογή και αφού έχουν συντάξει το πρακτικό εκλογής, οφείλουν, το συντομότερο δυνατό, εντός της ημέρας διεξαγωγής των εκλογών, να ανακοινώσουν με κάθε πρόσφορο τρόπο τα αποτελέσματα στην ΚΕΕ και σε καμία περίπτωση πριν την προκαθορισμένη για όλα τα ΠΤ ώρα λήξης της ψηφοφορίας.

ιε) Το υλικό της εκλογής (ψηφοδέλτια, καταστάσεις ψηφισάντων, ενδεχόμενες ενστάσεις με τις επ' αυτών αποφάσεις των εφορευτικών επιτροπών, επικυρωμένα πρακτικά της εκλογής) σφραγίζεται μέσα σε δέμα και αποστέλλεται στην έδρα του ΣΚΛΕ.

7. Στο αρχείο του Τμήματος τηρούνται αντίγραφα πρακτικών των αρχαιρεσιών και των καταστάσεων ψηφισάντων.

8. Η ΚΕΕ αμέσως προβαίνει στη κατάρτιση πίνακα συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων και στη σύνταξη πρακτικού με το οποίο ανακηρύσσει τα εκλεγμένα μέλη όλων των αιρετών οργάνων, με παράλληλη μνεία της σειράς των αναπληρωματικών μελών.

9. Κατά παρέκκλιση του παρόντος, οι εκλογές για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ δύνανται, με πρωτοβουλία του Διοικητικού Συμβουλίου, να διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα και με τρόπο που διασφαλίζει το αδιάβλητο και το απόρρητο της εκλογικής διαδικασίας. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος ρυθμίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του.».

Άρθρο 36 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης καθορίζεται το έτος έναρξης καθολικής εφαρμογής του Προγράμματος «Κυψέλη» σε όλους τους σταθμούς της χώρας και ρυθμίζεται κάθε σχετικό τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται η πιλοτική εφαρμογή του Προγράμματος μέχρι την έναρξη της καθολικής εφαρμογής, και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος και για την αξιολόγηση αυτού, συμπεριλαμβανομένων της επιλογής των σταθμών, του αναλυτικού προγράμματος, της οργάνωσης και υλοποίησης της επιμόρφωσης του προσωπικού, καθώς και των προσώπων που θα αναλάβουν την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής του πιλοτικού προγράμματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, εξειδικεύεται το περιεχόμενο του ενιαίου εφαρμοζόμενου προγράμματος ανά ηλικιακή ομάδα και ιδίως ορίζονται το ενδεικτικό ωρολόγιο πρόγραμμα απασχόλησης των βρεφών και των νηπίων, ο απαραίτητος εξοπλισμός για τις καθημερινές δραστηριότητες, οδηγίες για τη διατροφή, τον ύπνο και για τη σχέση των επαγγελματιών με τα βρέφη και τα νήπια

και με την οικογένειά τους, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του προγράμματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, καθορίζονται ο τρόπος διενέργειας της υποχρεωτικής τακτικής παρακολούθησης του άρθρου 13, η συχνότητα, τα υπεύθυνα πρόσωπα και η εκπαίδευση αυτών, τα εργαλεία παρακολούθησης, ο τρόπος χορήγησης αυτών, η καταγραφή, συγκέντρωση και επεξεργασία των στοιχείων, η διαδικασία παραπομπής για περαιτέρω διερεύνηση, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 13.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, καθορίζονται τα ακριβή καθήκοντα των μεντόρων του άρθρου 18, οι όροι της σύμβασής τους, καθώς και ο τρόπος και ο φορέας απασχόλησής τους, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα αναφορικά με τον ρόλο τους και την απασχόλησή τους.

Άρθρο 37 Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η παρ. 5 του άρθρου 41 του ν. 3801/2009 (Α' 163), ως προς το εφαρμοζόμενο παιδαγωγικό πρόγραμμα στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς των δήμων.

Άρθρο 38 Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

2. α) Η ισχύς του άρθρου 9 αρχίζει από την 1η.1.2022.

β) Το άρθρο 23 εφαρμόζεται για νέες τοποθετήσεις ανηλίκων σε αναδοχή, οι οποίες πραγματοποιούνται από την 1η.1.2022.